

ЯРОСЛАВ ХАШЕК

НАЙ-ВЕЛИКИЯТ ЧЕШКИ

ПИСАТЕЛ ЯРОСЛАВ ХАШЕК

Превод от чешки: Светомир Иванчев, Стефан Бошнаков, Василена
Мирчева, 1998

chitanka.info

Тъй като вече на няколко пъти, когато излагах историята на Партията на умерения прогрес в рамките на закона, се докосвах и до моята собствена личност, чувствам, че се налага да се освободя от неуместната скромност и безпристрастно и с достойнство да разкритикувам самия себе си пред цялата ни общественост.

Като лидер на Партията на умерения прогрес в рамките на закона и неин кандидат аз съм длъжен да преценявам своите действия и постъпки колкото се може по-обективно и в същото време по-прегледно, за да не убегне от вниманието на никого нито една светла страна на моя характер. Наистина, има моменти в живота ми, когато, възхитен от някое свое деяние, аз си шепна:

— Господи, какъв прекрасен човек съм аз!

Но каква полза от всичко, ако светът не научи за това! Светът трябва да стигне до това убеждение, човечеството трябва да ме оцени по достойнство, и то не само моите изключителни дарби и огромни способности, но главно великолепия ми талант и изумително самородния ми характер. Разбира се, някой може да възрази защо не оставя друг някой, по-призван, да напише тоя панегирик, защо насилвам собствената си скромност, като хваля сам себе си?

Отговарям: затова, защото аз най-добре се познавам и следователно няма да напиша за себе си нищо, което да не отговаря на истината, пък би било и смешно наистина, ако аз, пишейки сам за себе си, взема, та преувелича нещо. Ето защо, когато е наложително да се похваля, аз си служа с най-скромните изрази и решително застъпвам становището, че скромността краси мъжа, че истинският мъж не бива много да се разкрасява, поради което не бива да бъдем и прекалено скромни. Да отхвърлим най-сетне цялата тая сантименталност, заради която са ни нарекли „народ от гълъбици“, и да бъдем мъже. Нека не се стесняваме открито да заявим своите предимства! Колко хубаво е, когато съм в състояние да обявя смело: „Аз съм гений, ваша милост“ — там, където скромният човек съвсем неуместно би казал: „Ваша милост, аз съм говедо.“

Освен това умният човек по един много тънък начин изтъква собствената си персона на преден план и вика сам за себе си: „Да живее!“ — докато в същото време стеснителният се крие в клозета. По-щастливият му другар, след като се е оценил по достойнство, умее да се пласира и в обществения живот. Стеснителността е най-лошата

черта на човешкия характер. Това е просто измама, забулена във воала на скромността, и именно от моя страна, от страна на един човек, който има такива големи заслуги за цялата чешка литература, политика и обществен живот, би било срамно, би било просто грях по отношение на чешкия народ, ако аз го оставех в неведение по въпроса, дали съм гениален човек или не.

И затова съвсем просто заявявам: в историята на цялото човечество се среща само един-единствен така съвършен във всяко отношение човек — и това съм аз. Вземете за пример който и да е от моите необикновено сполучливи разкази. И какво виждате, прелиствайки страница след страница? Че всяко изречение има своя дълбок смисъл, че всяка дума си е на мястото, че всичко е в хармония с действителността и че когато пристъпя към описание на някой пейзаж, вие тутакси го виждате пред очите си като на снимка, а лицата, които ви представям в най-прелестно заплетена интрига, се открояват пред вас като живи. При това чешкият език в моите литературни творби е кристалночист, надминава по чистотата си дори и езика на Кралицката библия, истинска наслада е да се прочете дори и само един-единствен ред из моите творби — и след като сте сторили това, вие усещате с какво очарование се изпълва душата ви, какви пламенни чувства ви обхващат и как дори не можете да се отделите от книгата и с блажена усмивка я носите винаги със себе си. Колко пъти съм бил свидетел на това, как хората с отвращение са захвърляли някое списание, понеже не са намирали в него нищо от мен. Да, и аз самият често съм постъпвал така, тъй като спадам към своите почитатели, и ни най-малко не крия това.

Всяка своя напечатана творба аз давам на жена си Ярмила, най-милата и най-интелигентна жена на света, за да ми я прочете, и при всяко изречение не мога да сдържа заслуженото си възхищение и викам: „Великолепно, прекрасно! Каква умна глава е тоя господин Ярослав Хашек!“ Аз, разбира се, отбелязвам това само между другото, защото именно то е отлично доказателство за възхищението, което предизвикват моите литературни творби сред читателите, и съм убеден, че хиляди и хиляди възторжени читатели с ентузиазъм вършат същото. Този възторг е толкова по-скъп за мен, защото извира от сърцата на една твърде интелигентна маса, за която винаги ще си остана най-видният писател в света. Аз съм жив документ за това,

колко лъжливи са твърденията, които недобросъвестни критици разпространяват, а именно че у нас нямало писател от световен мащаб.

Сега, свършено накратко, пристъпвам към преценката на своя характер. Човекът, който пише такива красиви неща като мен, трябва да притежава и красива душа. А в следващите избори за Имперския съвет сигурно ще ми се удаде възможността, след като бъда избран единодушно в някой окръг, а може би и в няколко окръга едновременно, да избавя австрийския парламент от позора, че в него досега не е заседавал най-благородният човек в австро-унгарската монархия! Смятам за излишно да обяснявам, че под този най-благороден човек имам предвид себе си. Накрая просто заявявам, че и това, което съм написал сега, представлява една от големите и благородни мои постъпки. Та нима има нещо по-красиво от това да издигнете някого свършено безкористно на върха на славата? Надявам се също така, че този очерк ще отвори очите на мнозина, които може би виждат в тази книга, в тази велика история само една сбирщина от памфлети и унищожителна критика на многочислените у нас общественодеятелни лица. Ако и тези редове представляват памфлет, тогава вече, Бог ми е свидетел, аз наистина не зная какво е това памфлет!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.